

Yrkeshögskoleutbildning (YH-utbildning) är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Utbildningarna erbjuds inom branscher där det finns en uttalad efterfrågan på kompetens.

Arbetslivsanknytning

En stor del av en YH-utbildning genomförs i samarbete med de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen. Alla utbildningar innehåller därför arbetslivsanknutet lärande på olika sätt.

Många utbildningar har LIA-perioder (lärande i arbete) ute på arbetsplatser. Utmärkande för LIA är att den studerande under handledning ska kunna tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa de kunskaper han eller hon fått under utbildningen i en verklig situation. Det innebär att de studerande får känna på sin kommande yrkesroll under utbildningens gång. Arbetsgivaren får även möjlighet att lära känna en möjlig framtida medarbetare.

Arbetslivet medverkar även i planeringen av en utbildning och är med och påverkar under resans gång. Det gör de bland annat genom att vara föreläsare, delta i skarpa projekt, ta emot studiebesök samt genom att erbjuda LIA-platser.

Nivå

YH-utbildning är en eftergymnasial utbildningsform.

Längd

Utbildningarna är från ett halvår långa och uppåt. De flesta är mellan ett och två år långa.

Poängsystem

Längden anges i yrkeshögskolepoäng (YH-poäng), där fem poäng motsvarar en veckas studier på heltid. 100 YH-poäng motsvarar ett halvårs heltidsstudier, 200 YH-poäng ett års heltidsstudier osv. Man kan inte per automatik tillgodoräkna sig poäng från en YH-utbildning om man senare vill läsa på högskolan. Det är upp till varje högskola att besluta om.

Behörighet

Behörigheten skiljer sig från högskolans. Behörig att antas till en YH-utbildning är den som uppfyller något av följande:

1. avlagt en gymnasieexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning,
2. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1,
3. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till motsvarande utbildning, eller
4. genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Den som har annat modersmål än svenska, danska, färöiska, isländska eller norska ska ha de kunskaper i svenska som behövs.

Särskilda förkunskaper

På många utbildningar finns det krav på ytterligare förkunskaper för att den studerande ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. För att vara behörig till en sådan utbildning måste den sökande uppfylla de särskilda förkunskaper som utbildningsanordnaren anger. Det kan handla om:

- Kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande,
- yrkeserfarenhet som kan vara av betydelse för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde utbildningen förbereder för, och/eller
- andra villkor som är av betydelse för utbildningen eller det yrkesområde den förbereder för.

Exakt vilka krav som ställs anges i utbildningsplanen för den aktuella utbildningen.

Fler möjligheter

För dig som inte uppfyller de formella kraven på behörighet finns ändå en möjlighet att bli antagen. Utbildningsanordnaren kan i vissa fall göra undantag om de bedömer att den som söker kommer att kunna klara utbildningen och arbeta inom det yrke utbildningen leder till, men det finns inget krav på att denna möjlighet måste användas.

Urval

Om det är fler behöriga sökande till en utbildning än det finns platser måste utbildningsanordnaren göra ett urval bland de sökande. Urvalets syfte är att rangordna alla behöriga sökande, och de som bäst bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen antas sedan. De urvalsgrunder som kan användas är betyg, särskilt prov (muntligt, skriftligt eller praktiskt), tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

Om det finns flera urvalsgrupper och den studerande har meriter för mer än en grupp kan den ingå i flera urvalsgrupper. Hur urvalet går till anges i utbildningens utbildningsplanen.

Ansökan

Det är utbildningsanordnaren som sköter antagningen till utbildningarna. Ansökningarna görs därför till respektive utbildningsanordnare. En utbildning kan starta när som helst under året, men vanligast är att de startar i augusti/september och därmed ofta har senaste datum för ansökan i april/maj. Det finns även en hel del utbildningar som startar i januari.

Kontakta utbildningsanordnaren för att få tillgång till utbildningsplanen eller vid frågor om behörighet, urval och ansökan till en utbildning.

Betyg

På varje genomförd kurs sätts ett betyg. Som betyg kan man få lcke godkänt, Godkänt och Väl godkänt.

Examen

Yrkeshögskoleutbildningar som är minst ett år långa kan avslutas med en examen. Följande examina finns:

Yrkeshögskoleexamen. Kräver att utbildningen omfattar minst 200 YH-poäng (ett års heltidsstudier).

Kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Kräver att utbildningen omfattar minst 400 YH-poäng (två års heltidsstudier), att minst 25 procent av utbildningstiden är Lärande i arbete (LIA) samt att ett examensarbete ingår i utbildningen.

Studiefinansiering

Utbildningarna berättigar till studiestöd från CSN. Det gäller även LIA-perioderna (lärande i arbete) ute på en arbetsplats.

Studieavgifter

YH-utbildningar är avgiftsfria vilket innebär att skolorna inte får ta ut några undervisningsavgifter. Däremot får den studerande själv betala för litteratur och annat studiematerial, precis som vid en högskoleutbildning.

Hitta utbildningar

Alla aktuella utbildningar finns på yrkeshogskolan.se.

Kort om yrkeshögskoleutbildning

Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid. Utbildningarna leder till en specifik yrkesroll vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet.

Utbildningarna kan anordnas av t ex kommuner och landsting, högskolor och privata företag.

Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar vilka utbildningar som får ingå i yrkeshögskolan. Myndigheten utövar även tillsyn och granskar utbildningarnas kvalitet samt bedömer arbetsmarknadens behov av utbildning.